

centralizotas valstības, formuojasi nacjos.
pauškinas visose rityse.
Renesanso ideologija - humanizmas
siekta pagrėsti pasaulietiską kultūrą
pobūdį ir siekimą patenkinti žmogiskų
poreikių.

Renesanso literatūra

901025

Didelis centre - žmogus, o ne dievas.
Škyla naujas žūkis "gėlook apie gyvenimą".
Dievas sukūrė žmogų pagal save.
Siekiamas kūno ir dvasios darnos. Žmogus
turi gyventi taikoje su gamta, atmeta
asketizmo idealą. (Rafel "Garpa ir Pantagruelis",
Aprašo žmones - milžinus, kurie daug valgo,
daug geria.
Humanistai atstovauja kylančią miesto kultūrą
berašiasios ideologiją. Tiksliau žmogus
turi patį užsitarnauti kilmingumą. Žmogus
gali daug ko paiekti. Humanizmui būdinga
antiklerikalinė tendencija. Šukyla, prieš
tai, kad bašnyčia kirai ir pasaulietinį gy-
venimą. Juos ke pikino dvasiškių reidmai-
niškumas sieki atgauti antikler tradicija.
Studijuojamos lotynų ir graikų kalbos.
Renesansas davė žmonijai daug menininkų,
rašytojų: Dante, L. da Vinči, Šokaras,
Rafel, Servantesas, L. de Vega, Šekspyras,
Džoveli, Kolbainas

Renesansas Tokietijoje pasireiškė savitai ir
siamiau nei kitur. Ek. atžvilgiu Tokietija
atsilikusi ir susiskaldžiusi. Nebuvo didelių
miestų (Ljubekas, Bremenas, Ryga)
Tokietijoje nėra vienos nacionalinės kalbos.
stipri bašnyčios įtaka.
Bašnyčių apėigos labai brangios, paplitusios
intulgencijos (nuodėmių atleidimas)
Didžiū nepasitenkinimas bašnyčia.
15-16 a. literatūra pažymėta provincializmu
ji turi mokslinį charakterį.
Tokiečiai npatinkinti bašnyčia, kokios ji
buvo.
Tokiečiai nukreipia savo kūrybą prieš
reakcionierius, kunigus, vienuolius.

Humanizmas laik. literatūra tui moralinių
didaktis diarakteris.

buvo kelios lit. grupis:

- 1.) vieni kritikuoja scholastiką ir nemokių-
kumų ir proto ir humanizmo tradiciją.
(Raichlinas, Erasmus Roterdamietis)
- 2.) dalyvaujai reformacijos judėjime
(Hutenas, Luteris, Miunzeris)
- 3.) tai mistelinę literatūros atstovai
(Saksas, Brantus ir kiti)
- 4.) liaudies kūryba

atsiranda liaudies knygos.

Humanizmas Vokietijoje įtęsi daly kultūros
etabls. Pirmieji vokiečių humanistai: myksta
& kalbų, jo to padys aiškingai žinių
propagautojai. Tampa
škuotamos mokyklos, kuo dėstoma klankines
kalbas. Taip pat sustiprėja etaka universitetuose
(H. Raichlingas - Johann Reuchlin)
1455 - 1522 m.

šiuos to meto mokslininkas, ušienimis
hebraistika (mokslas apie žydų kalbą)
Pfefferkorn - žydai, prisiėmė kritiškumą
Reikalavo suauginti žydų religines
knygas.

Raichlinas pasiraiki prieš barbarizmą,
uprato jų rortę.

šalidėdama knyga "Tamsiųjų žmonių
kaiškai" 1517 m. Parašyta lotynų kalba.

Laikais parodijuoja tamsuolius
Androji dalis parašyta dalyvaujančiant
albrechui fon Hutenui: (1488 - 1523)

Vienu iš talentingiausių penneraus publicis
Pasiraiki už nprirklausomą Vokietiją
Hutenas buvo kovotojas, jo kūriniai buvo
politiniai (agitacija)
Dėvrai: satyra ir paupletas.

eriana kūrybos puslapiui nukreipti prieš besirūpiai
siidejo prie reformacijos Vokietijoje
Dialogai" (1520 m.)

Katima vokiečius sukilti prieš Romą.
Tai kurios kūrinys paraiš vokiškai.
Vortė i vok. k. savo "Dialogus", kuri lot. k. buvo
romos popesius persėkijo kuteng.

suveigi Fryre sukilimo, slapatos, škelianys
svecarija, tikisi, kad ji priims E. Roterdamietis
Hutenas mirė mūyje ir liureio esero salys.
Jis atstovija atstovai, svajojo sukurti vieningą
valstybę. Kiterija tuijo miki nuo pasaulines
arenos.

E. Roterdamietis (1469 - 1535 m.) 258-263 psl
to gautine - Nyderlandai, jo dvarinio
nuvundimo metai praejo Rytose, tame
tarpe ir Vokietijoje. Tikroji pavardė -
Gerhardas Gerhardtas.

E. Roterdamietis, vienas iš šveicianų savo
laikmeis amonybių buvo pasistams su
europiniu pasauliu. Pukis klankinių kalbų,
antikinis kultūros žinovas, teologijos daktoras.

Raiš lotyniškai, studijavo Pariziuje.
Paraiš "biblijos komentarus"

taip pat "Papiriamas šodis kvailysci" (1511,
1509 m. E.R. kelias i Angliją pas draugą
Tomą Morg (utopinio socializmo pradiniškai)
ir atveži to knyga kaip doraug (moija -
kvailysci)

Šia vokiečių literatūros apie kvailysci
tradicija (Narrenliteratur)

Pradininkas s. Brand "Narrenschiff"

Parašyta komiškos parogivikos forma.
Pagr. heroje - ponis kvailysci, kuri taia
papiriamas šodis sau ir savo gerbijams.
šrako savo nuopelnus žmonijai.

Handwritten text on the left page, top section. It discusses the concept of 'stoicism' (stoikama) and its application in education and life. The text is written in a cursive script.

Handwritten text on the left page, middle section. It continues the discussion on stoicism and mentions 'Ponia' (Ponia) and 'Kvailybi' (Kvailybi).

Perkaityti knyga

- 1. Gyvenimas - tai kvailybi žaidimas.
2. Ponia Kvailybi vaidmuo privačiause ir visuomenineje gyvenime.
E. Roterdamičio poezij
L E R - 13 E. Roterdamičis
" Pagiriamasis žodis kvailybi "

Handwritten text on the left page, bottom section. It discusses the goals and character of education (užtaugoje E.R. paaikina tikslus, pabrėžia pamokanti knygos charakterį).

Handwritten text on the left page, bottom section. It continues the discussion on education and mentions 'Siekia prajudinti, o ne ne tyčioti'.

Handwritten text on the left page, bottom section. It discusses the goals of education and mentions 'Siekia daugeli to meto ydy! scholastinį mokslinumą, asketizmą, aristokratijos ydas.'

Handwritten text on the left page, bottom section. It discusses the goals of education and mentions 'T d. Kvailybi - kaip teigiamas reiškinys. Būti kvailam - klausyti jamus. E.R. paneigė tai. Parodė kvailo prado vaidmenį.'

Handwritten text on the left page, bottom section. It discusses the goals of education and mentions 'Jei nebūtų kvailybi, būtų liūdesys ir pan. E.R. susikleistaie - kaip gyvenimo mylinis žmogus, nuosano atstovas.'

Handwritten text on the left page, bottom section. It discusses the goals of education and mentions 'Jis buvo pūis menpinisškgy gyvenimo supratimng. E.R. už tai, kad žmogaus kūnas būtų išlais - intas iš maraty.'

Handwritten text on the left page, bottom section. It discusses the goals of education and mentions 'Jo pažinuis nepriimtas kriticus to meto išmintam s.'

Handwritten text on the right page, top section. It discusses the goals of education and mentions 'Jei kvailybi paireiskia visuomeni - 901830 mame gyvenime - tai yda.'

Handwritten text on the right page, top section. It discusses the goals of education and mentions 'Jis paajuokia is filosofej, is baanytkiniky (nuodingiausi augalai) Gincijan ivairiomis temomis E.R. buvo darbtus, kenuistantis žmogus, nepatardi veltidziy, didiky, kumens gyvenimas - irenti.'

Handwritten text on the right page, top section. It discusses the goals of education and mentions 'Demaskuoja valdovus, jis yda - jie nieko nevirika i stengiasi patenkinti tik savo paieie nagaidas. Skyrisci kritikuoja kardinolus, vyskupus. E.R. iškreiskia savo nuomong, jėziui.'

Reformacija Vokietijoje

Handwritten text on the right page, middle section. It discusses the goals of education and mentions 'Reusamos Vokietijoje natsiejamos nuo reformacijos.'

Handwritten text on the right page, middle section. It discusses the goals of education and mentions '16a. pradžioje Vokietijoje susidare opoaiija prieš Romą.'

Handwritten text on the right page, middle section. It discusses the goals of education and mentions 'Eaus baanycia siimivinkavo Vokietijoje kaip noiejo.'

Handwritten text on the right page, middle section. It discusses the goals of education and mentions 'Sengras valdove gyvenimas piktno liaudis. Slaidas tuijo padengti paprastai žmones. Kuirgeriai kovoja už hierarchijos likvidavimng. Išstiečiai siekia užo, mokesių panaikinimo. Dvi reformacijos kryptys?'

- 1) Nuosaitiški - buirperiški, kuri sujungia visas opozicines turtingyje naves.
2) Klebijnški - valstietiški, sujun su dieštūvoju valstiečių karnu 1524-1525m. Vokietijoje. Vadovas Tomas Mūnzeris.

Handwritten text on the right page, bottom section. It discusses the goals of education and mentions '1517 m. praidijo reformacija Vokietijoje M. Liuteras (1483 - 1546) - tugustino mienudyno narys. Prie Vitebergo baanyciai eduris 95 tesus pikale, kinas pūit baanycioj nukreiptos buvo.'

Polon

9
6
4
0
d
1
1
Pers

buvo paplitęs protestantiškas irvojė Europoje.
 Liuteris moki, jei žmogus tiki, jis gali
 melstis be kunigų pagalbot. Šiame bažnytine
 apigai. Šiame katalikiškų dogmų šventimų
 švieti patams studijuoti bibliją ir
 katekizimą. Paukikius išpaūnt, celibatą.
 d. uerdingai gyvi savo mokykup.
 1520 m. buvo atskirtas nuo bažnyčios
 1521 m. įvyko Reichstag, jo metu
 d. buvo apskaitintas kaip eretikas, jis turėjo
 bėgo.
 Liuteris priglaudėia Wartburgo pilyje.
 Pradejo ten didžiulius lit. darbų vertė
 bibliją į vokiečių kalbą.
 Šiame "Das neue Testament" o po 12 metų
 vėrtė "Das alte Testament".
 Liuteronių bažnyčios namstis - bibliją.
 Kalba buvo abstrakti.
 o Liuteris sukūri liaudies kibių.
 Liuteris pradejo pamatus vieningai vokie-
 čiū kalbai.
 Liuteris suformavo daug posakių, juos
 itraukė į bibliją.
 d. kūrė parafrazas (pagal Eropą)
 "Stliche Tabela aus Erop"
 Parapijiečiams reikia traukti į liturgines
 apigas. Reikėjo vokiečių bažnytinis giesmių.
 Jo bažnyčioje į giedojimą ištraukia vis
 parapijiečiai.
 Šiame d. tekstus protestantiškomis giesmioms
 "Eine feste Burg ist unser Gott"
 Englelos tai pavadinio 16a. "Marelicti"
 d. nuėmė laikams ejo į Tokietijos istoriją.
 Šiokijimas, kuri skelbė Liuteris. buvo
 fanatiškas 1524 m.
 karas. pradejo Tokietijoje valsticių

Armas is didžiulius įvykių - karas.
 J. Miunzeris (1480 - 1525) - karo vadovs.
 J. M. - meniuolis, gerai pažinojo bažnyčios
 neteisybę. Jis sakė, kad dievo karalystę reikia
 žemiėje sukurti. Tikslas - išlaisvinti liaudį ir
 prispaūdos.
 T. M. - utopinių socialistų pirmtakas.
 Kloujo už tai, kad valdžia priklausytų
 liaudžiai. Ji buvo nemulstantis agitatorius.
 Jo tikvūna - sąjūkla. Suedavo minios žmonių
 kai atšaukiūnų, kuriuos pašleisdavo
 tarp žmonių. Švėitidavo paprastas žmonių
 interesus. Bet nebuvo tokios jėgos, kuri galėtų
 nužaloti.
 Pradedioje Liuteris prijauėi subildėiamis, tai
 vėliau Liuteris perėjo į reakcijos pusę ir
 kvietė kovoti prieš sukietėlius.
 1525 m. Miunzeriui buvo nukirsta galva.

Renasanso epochos miestėlių literatūra
 250 psl.
 16a. išsivysto tų rėnytojių kūryba, kurios
 pasauližiūra susijūi su miestėliū.
 Literatūra turėjo didaktinis pobūdi:
 juos gyras vokiečių literatūros pradė.
 Pradėiūnkos - S. Brantas (1457 - 1521)
 Jo kūrinys - satyra "das Narrenschiff" (1494)
 Nėmas miestėliū literatūros centras -
 Nūrnberno. Egnstovo Meisterwanger' ių ucha.
 Kad taptum namū, reikia įgyvendinti
 daug mikalavimų, laikydavo egzaminus.
 Taidindavo usgavėnių metū. Literatūre
 nėra aukšto meninio lygio, bet ji
 atspindi miestėliū gyventū ir rūpesčius.
 Hans Sax - žymiausias atstovas (1494-1576),
 buvo satūvūys, bet ir dramaturgos
 rašė "Fastnachtspiele" (Nūgarėnių vaidinimū)

Har

Pe

karai.

...ora skirta vaikams, skaitytojų.
 Tai Padėtis leisti "Volksbücher" skaitytojų.
 Parakojimai apie gyvūnus, baladės, liaudies
 šrankai, sr. gyvenimo aprašymai, legendos.
 viteris parakos.
 apie "T. Eulenspiegel" ir "Middlburger" ir
 u liaudies knygos apie daktarą Faustą
 1515 m. išėjo knygos "T. Eulenspiegel". Tai - ironiškas
 aiškinys kuriois jūnija T. E. amonybe.
 Ja risve laimi. Šrankas - kumpis istorija, kniuge kas nor
 šrankas - kumpis istorija, kniuge kas nor
 išjuokiana.
 kilmingiausia - knyga - apie daktarą Faustą
 Tai rimta dramatiška knyga, pagrindinis
 herojus Faustas garėja kaip gydytojas,
 darantis stebuklus.
 1530 m. Fausto vardas paminėtas paskutinio
 karto istorinėse kronikose.
 1587 m. išėjo spaudintos legendos apie
 Fauste Gete išėjimo spaudintas legendos apie
 Gete susipašimo su Faustu is knygos.

neįvyko ypatingų irykių literatūroje.
 literatūrai būdingas pesimizmas,
 tūšimas, nuimantines, mistika.
 liaudi rai: tarcas Grifijus, Kaus Jakob Kristofel
 Guelshausen, Martin Opiza, Friedrich von Loger.
 literatūra - švietimo epocha
 1. švietimo epochos charakteristika, švietimo bruožai
 (die Aufklärung)
 2) 18 a. 1 pusis rokiečių literatūra (E. Lessing)
 3. E. Lessing
 18 a. pradžioje didžioji rokiečių literatūra.
 Gete, Sileris)
 Sailytojai: Volteras, Swiftas, Didro, Ruo,
 Tomosovos, Radisčeras
 šis amžius - švietimo amžius. Jo metu
 ypatingai aktyviai kritikuojami pasens feodaliniai
 santykiai, jo literatūra.
 švietimo epocha - tai buržuazinis revoliucijos
 epocha. Ji parengia dirvą revoliucijai.
 susiformuoja nauji kapitalistiniai santykiai.
 švietimo rėškia žmogaus proto išlaisvinimą.
 švietimo judėjimas intensyviauiai ryko
 Prancūzijoje. tuodingai ryko pauritimui
 1789 m. - 1794 m. didžioji Prancūzų revoliucija
 Revoliucija pradėjo naują etapą.
 Papr. atstovai: Volteras, Didro, Ruo.
 Būdingi du dalykai: ironija, utopija.
 Ironija - panjuokimas iš senųjų pasaulio
 kult. kriterijus - žmogaus protas.
 švietėjai pareiškia, kad žmogaus kilmingumą
 turi apmesti jo protas ir nuopelnai.
 žiniams turi būti vienodos galimybės
 gyventi. Pausako pries suominę neįgybę.
 Utopija - sąjoni apie ateities pasaulį,
 kurį sukurs žmogus, nugalijęs suduramųjų
 vietas, tamsumą.

Švietėjai tiki žmogaus protu, visuomenę.
Feodalinis savitaris kritikuoja kaip neprotiškas
sistemos.

Šūkis "laivė, lygybė, brolybė"
Svajoję apie idealią protų valstybę.
Visuomenės vystymosi stimulas - protas.
Švietėjai matė, kad pasaulis netobulas.
Būtili mintį, kad žmogų formuoja aplinka.
"Žmonė gimsta vienuodu, šikūnai aplinka"
Norint išvokulinti žmogų, reikia kebulinti
aplinką. Aplinką formuoja švietimo lygis.
Švietimas pajėgus pakeisti aplinką.
Švietėjai ėmė konkretaus darbo, leido
enciklopedijas (Kolbachas ir kt.)

Enc. tapo švietimo epochos manifestu.
18a. Vokietija dar nevieninga valstybė.
Vokietijoje egzistuoja visis 300 kunigais, šventybių.
Sukūrė ekonominiam ir kultūriniam vystymuisi.
Uždavinys - vieninga Vokietija.
Prognozės jėgos buvo ganė silpnos.
Švietėlinė - atrikių ir baidė.
Pasirangiusi buvo literatai, Prancūzijoje
švietimas - revoliucinis, o Vokietijoje -
kompromisinis kryptis
paskatinti apie PŠ revoliucija.
Vokietijos švietėjams būdingas reformų
siekimai.

Vokiečių švietėjai buvo prieš feodalizmą.
18a. Vokietijoje didelis aukštumas pasieki
filosofai. Tūriūnusek ilė uurtis apie amogaus
humanistini auklėjimę. (Leningas, Kantas, Gete)
Emė naudoti nokiė istorinio tyrimo
metodę.

Vokiečių švietimo literatūra skirstoma
į 4 periodus.

- 1) 18a. 20-150m. Šuo periodu viešpa-
Tavja klasicizmas (Gotschedas)
Duvo teigiamos prancūzų klaukų traukrij-
(Kornelis, Renos, Molleris)

Jai nė klaukimas atitorai Vokietijoje,
Laukoni tyz grožio normų, kurios buvo
sukurtos antikos metu.

2.) 18a. 60-ūji metai. Švietėjiskas realizmas.
Šuo laikotarpis ideologu tampa beingas.
Sukuria realizmo pagrindus. Deningas
vairduoti tikrovę ragina vairduoti
realistiškai ir kritiškai. Istūai demaskuoja
to meto ydas.

3) Sturm-Drang periodas 18a. 70-80 metai.
Būdingas herojus - maištautojas.
Šio epochos literatūra - vadinama senti-
mentalizmu. Sukuriamas jauno kultas.
Iraibianis slyže, padedant atkleisti
žmogaus turtingumą. Naisduoja žmogaus
lūkesčius, jaumus.

4.) 18a. 80-90 metai. Šai laikas
klaukizmo laikotarpis. Atgimsta klaukizmo
tendencijos. Šuivylimas, Prancūzijos
revoliucija, sturmeriškas idealas,
perinamė humanizmas tradicija
(J.H. Goethe, F. Schiller vilyvris periodas)
Gėi ir sileris gyveno Vainare.

18a. baidyčiai prikėti vokiečių literatūro.
Pagrudinė kryptis - klaukizmas.
Tėmas ir pradiniškas Johann Christoph Gotsched
(1700 - 1766)
Šai raitytojas, kritikas, bi literatūros istorikas.
Gotsched-as buvo nacionalistas
Vėinas ir švietėjiskų idealų.
Pasiejo nemasaui pastangę, kad supažindintų
su vok. literatūra, kultūra. Šuki,
kad aurtų klaukizmo estetika
17a. Prancūzijoje klaukizmas pasieki visėms.
(ynai dramaėje). Klaukizmas teortikos -
Mikola Buolo
Pavai traktatę "Pocūjos menas"

etukščiausias tiesos kriterijus - protas
Gražu gali būti tik tai, kas protinga.
Klasicizmo estetika - labai normatyvi.
šarvus skirsto į aukštuosius ir žemusius.
(epopėja tragedija - aukštieji.
komedija, satyra, pašalčia - žemeji.
lyrikos neprijotėjė, nes ji subjektyvi.
laiko, vietos ir vienos vienumos taisyklė.

Pluria apibendrintus charakterius (veidmainis) 901113
Poetika kuria taip pat griežtai laikydavosi
normų.

Gotiškos parai 3 tragedijas:

"Mistantis katas"
"Paryžiaus kraujo restuvelis"
"Tgja".

sukurtos pagal klasicizmo schemas, mora-
lizuojančios, pamokančios.
buvo muos, iš ty, kurie visi suvarti vienin-
gg literatūrinę kalbą.

Parai taip pat vokiečių kalbos gramatikę
gotiškos pasireiškia kaip vertėjas, rėbi
ir propagavo Prancūzų dramos.
gotiško kritikuotojai - du šveicarų rašytojai:
Breitenherr, Bodnar.

18 a. jauminio pasaulio požiūnio poziciję kriti-
kuoja gotišdg.

Jie propaguoja tokį turinį, kur dominiuoja
jausmas (pasakas ir t.t.)

Atgairius susidomėjimą mizrangų.
Priešioje prie gilesnio literatūrai tydimon:
60-70 m. 18 a. grūatę opoziciję
gotišdg atšvilgiu užima Leringas.

Gotthold Ephraim Lessing (1729-1781)

18 a. autorios pūis - pagrindinis rašytojas
vokiečiųoje.

Šliktos kaip teatro, literatūros teoretikas.
Turi didelius nuopelnus vokiečių literatūrai.
Vienuis jis darė štakę. Jau esant gyvam, jis
jau buvo labai šlovinamas. (Mūsų Aristotelis,
Sileris)

buvo sakronijoje klamuse. Tevas - pastorius,
užbuvo turinčjas
Leringas mokosi klamuse, vėliau apra mokylkloje.
šioje mokylkloje gaus glijų filologinų ir
reologinų žinis